

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	8 kor.
Fél évre	4 „	Egyes szám ára	20 fillér

Felolós szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Határörizet.

Országos közérdekeknek egész láncolata fűződik a határörizet fontos kérdéséhez. Többször foglalkoztunk már ezen ügygyel, de újabb és újabb felmerült esetek indokolják annak felvetését.

A népforgalmi tekinteteket emeljük ki első sorban mint olyanokat, melyek nemzetgazdasági szempontból fokozott védelmet igényelnek, különösen itt a szurduki és vulkáni szorosoknál.

A kivándorlás meggátolásának fontosságát szüntelenül hangoztatja a sajtó, de a kormány gondoskodásának is kiváló tárgyát képezi. A napokban boesájtott ki a m. kir. belügyminiszter erre vonatkozólag megfelelő utasítást.

Igen üdvös rendelkezéseket foglal magában, de az itteni határszéli viszonyokra nincsen tekintettel, és ha volna is, nem eredményezné azt a sikert, melyet attól a kormány, az ország vár.

Alkalmunk lévén az előforduló eseteket itt a helyszínen felismerni, annak okait kutatni: a baj szanalására vonatkozó nézeteinket nyilvánítani, kötelességünknek ismerjük.

A neuzetközi forgalmat érdeklőleg czéltudatosan konstruált rendelkezések szabják meg azon feltételeket, melyekhez a külföldre vándorlás lehetősége kötve van. Hogy azonban azok a rendelkezések végrehajthatók legyenek, arról az itteni viszonyok mérlegelésével, megfelelőleg gondoskodva nincsen.

Feltéve ugyan is, hogy innen a határszélről a szurduki és vulkáni szorosokon át vezető utakon irányul a kivándorlás Romániába, — mert itt csak erről lehet szó —, ez esetben is alig forog

fen nehézség. Határátlépési igazolványt ha nem kaphatnak az illetők, akkor átmennek anélkül. A mi vámsorompónknál senki sincsen a ki ellenörizné a kilépést, a romániai vámörök pedig csak akkor lépnek fel, ha vámtárgyról van szó. A kivándorló magyarok; nem azok. Ha pedig a román-vámsorompónál utjokat állnak, bevárják az éjt s akkor átszöknek minden veszély és nehézség nélkül. Szükség esetén a hegygerinceken át, csak az ott lakók által ismert ösvényeken keresztül kalauzolvá elkerülik a vámsorompót s ha egyszer bent vannak Romániában, ott éppen oly háborítlanul el lehetnek, akár csak Petrosényben az igazolás- és foglalkozás nélküli csavargók.

Petrosényben és a közel vidéken gyakran arra ébred a gazda és gazdasszony, hogy eseléd-jének — olykor értékes holmijainak is — reggelre hült helye. Az ilyen eselédeket aztán országsszerte hiába körözik. Románia közel van, de ott szükség van a eselédekre s különösen kedveltek a csinos székelylányok. Onnan nem tolon-czolják haza őket.

Nem csekély jelentőségű a vám jövedék csorbitása sem. Sokszor tettünk már említést a csempészetéről. Már magában az amire rájött a csendőrség, eléggé bizonyítja, hogy a vámjövedéki kihágások milyen nagy mértékben károsítják az ország érdekét. A legközelebbi napokban is 11, majd 14 darab csempészett hizott sertést árverezett el a hatóság. Feltehető, hogy sok esetben sikerül a csempészet.

Ezeket az állatokat nem a rendes uton, titkos ösvényeken csempészik be.

Ha nem lettek volna besugók, a csendőrség aligha jöhetett volna nyomára a galádságnak.

Szükséges volna tehát mindennek előtt a csendőrség és pénzügyőrség létszámát aként szaporítani, hogy a vulkáni és szurduki ut, valamint a felkutatóndó hegyi ösvények, folytonos felügyelet alatt tartassanak. És a helyett, hogy e tekintetben s ily irányban történék intézkedés, annak lehetősége fenyeget, hogy a petrosényi csendőrség feloszlatik.

A legilletékesebb helyről vett értesülésünk szerint ez a kérdés hivatalos tárgyalás alatt áll, még pedig oly alakban, hogy ha megfelelő férhely Petrosényben nem állandó méltányos bér-fizetés mellett rendelkezésre, az örs kihelyeztetik Petrillára s a szakaszparancsnokság Hátszegre transzferáltatik.

Ohajtjuk, szeretjük hinni, hogy a lakás kérdésében felmerült nehézségek el fognak hárittatni s nem csak a csendőrség, hanem a pénzügyőrség is a viszonyok által követelt mérvben szaporított fog. Ha valahol, úgy különösen itt az elutasíthatlan közszükséglet parancsolja ezt, melynek megértése iránt lehetetlen, hogy illetékes helyen érzéketlenek maradjanak.

Felvetettük ezt a kérdést, mint közel álló, komoly eshetőséget, a mely reméljük, hogy el fog oszlattatni addig, míg késő nem lesz.

Más szempontból is kívánatos volna az intézkedés a határörizet érdekében.

A petrosényi főszolgabíróság intézkedési körébe tartoznak azon fontos feladatok, melyek a jogosulatban határátlépés s a csempészetből folyó hatósági beavatkozást igénylik.

Köztudott tény, hogy a szolgabíróság annyira tulhalmazva van a teendőikkel, miszerint ezen nagyjelentőségű ügyre annak fontosságához mért gon-

„Petrosény és Vidéke” tárczája.

Lemondanom . . .

Szobámban csendes félhomály van,
Fáradtan, búsan egymagamban
Gondolkodom, ábrándozom;
Továbbra édes, ifjú évek
Elűgáltak szívér és pusztá rom.

Szép álmok, nemes dicső eszmék
Szívemet nékem is heríték,
Lázban égtem és reméltem,
Tanultam, küzdtem fáradatlan,
A szikra izzott, élt agyamban,
... Senkim, senkim sincs énnemem . . .

Szerelmem édes boldogságát
Csalódás nehéz, rémes átkát
Érzé szívem, átszenvedé;
A népek künja, nagy fájdalom
Lelkemet vérzön mind átjárta
S egem borús felhő fedé . . .

Miért tovább hát e küzdelem?
Hisz hiú álmak játsznak velem . . .
Szívem sorvad, elfogy kihül;

Minden nap egy-egy nagy gondolat
Táldál szük sirban új nyugalmat
... Tenetek s sírok egyedül.

A mint így fekszem sajgó szívvel,
Mít agyam, lelkem sehogy sem ér fel:
A gondolat kiroz, úgy nyom . . .
Mért kell csak nékem tőrölátok,
Nemes, szép, dicső, édes álmok
Lemondanom, lemondanom . . .

Szentgyörgyi L. Vilmos.

Többet észszel.

Rózsai néni, a család hűséges, öreg eselédje követte a Gabi ifju urat mindenfelé. De mit is mondok, hogy követte? hiszen előbb ott termett ő Munkácson is mikor Gabi barátomat kinevezték. Kikeresett egy alkalmas kis lakást, berendezte csinosan s mikor a kamrától kezdve a szobáig minden, de minden rendbe volt, megállt a szoba közepén s így monológizált: „Most már jöhet édes lelkem, Gabi urfi, talál itt mindent a mimagának való, a drága naemesága se csinálta volna jobban.” és aszott, ráncos arcán két kövér könyesepp gördült tova, a miket a követelőző pillanatban, szét mázolt tenyerével.

Volt tehát Gabinak mindig barátságos otthona, a hol egy hű lélek mindig aggódva várta jöttét és boldo-

gan nyitott neki ajtót, ha megérkezett. A jó öreg megvult magával elégedve, hiszen úgy gondolza ő „a lelkem Gabi ifju urat”, hogy a boldogult naemesága nyugodtan alhat sirjában.

Ki képzelheti hát el Rózsai néni rémületét? a mikor egy novemberi ködös éjszakán, úgy éjfél felé, dideregve, sápadtan, kedvetlenül jön haza Gabi.

Krisztuskám! mi baja esett az ifju urnak? Jajj-jajj! Teremtőm! milyen halvány az orcája! Mondtam, ugye mondtam, hogy a melegebb felöltőt vegye fel? Most bizonyosan meghült! Ejnye-ejnye! No-no, csak menjen be a meleg szobájába, viszek azonnal jó forró teát, az majd jót tesz. És gyöngéden betuszkolta Gabi a szobába, lesegítette felöltőjét, felszította a kályha paraszát, és aggódó pillantásokat vetve kedves urára, kitégyőgött a konyhába a hol addig tüpegett, míg kis idő múlva már vitte is be az illatos teát.

Gabi pedig észre sem látszott venni Rózsai néni aggódó pillantásait és sopánkodásait. Kényelmesen dőlt hátra a puha diványon és eregette a finom havanna füstkarikáit.

Nagyon elvult mélyedve gondolataiban. A párolgó teát közelebb huzta magához és meggyújtotta a kanál kában a rumos czukrot.

A szoba kellemes melege, az illatos füst felleg, a tea bódító szaga és itt ez a kékes lángoeska, együttvéve kábítólag hatottak rá. Tagjaiban olyan kimondhatatlan érzés kering, mintha ezer hangya mászkálna minden tagjában, aztán elernyed, ellankad teste, álmok környézi szempilláit.

„De el tölem álmok, figyelmem és látnom kell mi történik körülöttem? Édes lány zene közelg”, esodála-

dot nem fordíthat. És ez a körülmény eklatánsan indokolja, még egy szolgabírói állás szervezését.

Az új bűnvádi eljárás a fenyítővizsgálatok nagyrésztének teljesítését is a szolgabírói kötelem körébe utalja. Hogy az eddig is túlsúlyos volt főszolgabíró és egy szolgabíró egy kezelő és egy díjokkal az ekként szaporodott teendők mellett az utrendészeti, határátlépési s csempészeti ügyekre kiváló súlyt nem helyezhet, azt szükségtelen bizonyítani.

Egy újonnan alkalmazandó szolgabíró elég dolgot talál a határszéli igazolványok kiállításával, a határőrizet ellenőrzésével, a csempészeti s kapcsolatos ügyekben intézkedéssel és esetleg még a fenyítővizsgálatok teljesítésével s ez által a szolgabírói hivatal azon joggal kívánt helyzetbe jutna, hogy az egyéb hivatalos teendőket is elláthatná.

Márczius 15. Petrosényben.

A szabadságvivmányok ünnepét hazafias lelkesedéssel ülte meg Petrosény közönsége. A nagy nap jelentőségét mult számunk főhelyén méltattuk, itt az ünnepély lefolyásáról referálunk a következőkben:

A templomokban.

D. e. 9 órakor a *róm hatl templomban* ünnepi nagymisét celebrált Husák Gyula s. lelkész.

A gymnasium, az állami alsó iskola s a zárdaiskola növendékei a tanárok, a tanítónő s a t. nővérek vezetése alatt az ipartestület diszszáslója alatt elnök, titkár, ip. h. biztos vezetése alatt, az ünnepelő közönség, a társadalom majd minden osztályából volt jelen a hálaadó isteni tiszteleten. Áhítatos és hazafias felbuzdulást keltett Bakos József kántor alkalmi szép offertoriuma s végül a gymnasium ifjúság és a közönség által énekelt Hymnus.

D. e. 10 órakor az ipartestület diszszáslója alatt és a közönség nagy része az *ev. ref. templomban* vonult, hol Kósa Mihály lelkész vallásos és hazafiai ihlettel áthaladt fekkölt szárnyalású szónoklata s imája mely áhitatot keltetett s isteni tisztelet végeztével az énekkaral együtt énekelte a közönség a Hymnust.

A templom tornyáról lelőző hatalmas trikolór is hirdette, hogy az *ev. ref. hitközség* hazafias ünnepet ül.

A gymnasiumban.

D. u. 5 órakor a gymn. tanári kar és tanuló ifjúság a társulati iskola nagytermében gyűlt egybe. Itt is szép számú intelligens úri- és hölgyközönség mutatott nemese érdeklődést a nagy jelentőségű nap megünneplése iránt.

A magyar nemzeti hymnust két hangon, igen szépen énekelte az ünnepély megnyitóját a gymnasiumi ifjúság.

Váradí Kálmán IV. oszt. tanuló Ábrányi Emilnek „Márczius 15.” című remek költeményét helyes felfogással s ügyesen interpretálva szavalta.

Népdal-egyveleggel gyönyörködtette ezután a gymn. ifjúság a várakozásán felül kielégített hallgatóságát. Az énekek alkalmi szövege és lelkesítő dallamossága kifogástalan, előadása egyaránt beillett a hazafias ünnepély keretébe.

Az ünnep jelentőségét Priváry Géza gymn. tanár ismertette s méltatta magas rőptű, az ifjúság felfogásához mért lelkesítő, de felnőttekre is tanulságos és gyönyörködtető szép beszédében. A márcziusi nagy események ismertetését történeti hűséggel, az osztatlan figyelmet lebilincselő módon úgy adta elő, hogy a nagy idők a korszakalkotó események, a szabadságvivmányok ezt az emlékünnept, soha nem fogják feledni az ifjak.

Tapssal és zajos éljenzéssel adott kifejezést a lelkesült közönség méltó elismerésének a gyönyörködtető s tanulmányos remek beszédért.

Majd a Kossuth nótát — „Tavaszi elmúlt” — énekelte az ifjúság, két hangon, gondos betanításra való szép sikerrel.

Sajtós Mihály I. oszt. tanuló a „Nemzeti dal”-t szavalta Petőfiktől, bátran, ügyesen s lelkesedéssel; majd ugyanezt igen szépen elénekelte az ifjúság.

Petőfi Sándornak „A magyarok Istene” című hazafias költeményét Kreffly Jenő II. oszt. tanuló szavalta igazi szónoki hévvel átérzve és átértve a fenséges költeményből kisugárzó honfiai lelkesedést.

Egy lelkesítő magyar indulót énekelt a szép iskolai-ünnepély záradékaul a gymn. ifjúság. Ugy ezen, mint általában az énekek betanításáért s vezetéséért harsányan megéljenek a közönség Bruckner Frigyes karnagyot.

Az ifjak sikerült szavalataiért is buzdító éljenzéssel fejezte ki megelégedését.

Az ipartestület ünnepe.

Színes plakátokon hozta köztudomásra a helybeli ipartestület a nagy nap emlékére rendezett ünnepély sorrendjét, megleghangú felhívásban kérve a hazafias közönséget a részvételre.

Esi hét órakor kezdődött az ünnepély a Wagnerszálloda nagytermében. A tágas terem díszes hölgy- és úri közönséggel telt meg. Képviselve volt a helyi és vidéki társadalmi élet élte kevés kivétellel.

Az iparos-dalárda Petőfi „Honfi dalát” — „Tied vagyok tied hazám” — énekelte megnyitól. A fenséges dallam, az imaszertű szöveg a 30 tagból álló dalárda által négyhangon kifogástalan precizitással előadva, meghatották, majd viharos tapsra ragadták a közönséget.

Kósa Mihály *ev. ref. lelkész* ismertette és méltatta ezután megnyitó beszédében márczius 15.-ének jelentőségét. Ismertetése tárgyilagoss. vonásai történet-hűek s a szerkezet irodalmi becsei. Természetes, hogy kiváló hatással volt a közönségre, melyet kifejezésre tudtatott.

Ezután Imecs János ügyvédj. jelent meg az emelvényen s harsány hangon, lelkesítő hévvel, gyújtó, majd megdöbbenő hatással szavalta a „Riadót” - Czuczor Gergely buzdító, hazafias költeményét. Frenetikus tapsvihar zúgott fel a teremben.

Éder Adel k. a. fehér, ünnepi ruhában, vállán nemzeti szalaggal, keblén ibolya s kezében a közönség köréből felhúzott gyönyörű virágcsokorral, melyen szintén széles nemzeti szalag volt, kedvesen, bensőséggel s lelkesedéssel szavalta Luby Sándornak: „Áldozatkész” a hazáért” című szép költeményét.

A közönség éljenzéve és tapsolva adott elismerésének kifejezést.

A dalárda énekelte ezután a „Talpra magyar!” gyújtó tüzzel s lelkesen.

Sternád Albert szavalta Szaboleska Mihálynak „Márczius 15.” című remek költeményét. Átérezte, átértette a hazafias költemény minden szépségét és motívumát s azt szónoki hévvel s lelkesítően juttatta érvényre, mire felzúgott az éljenzés és a taps.

Joanovits Katieza k. a. lépett ezután az emelvényre ünnepi fehér ruhában mellén nemzeti kokárdával s márczius indusát hirdető szép ibolya csokorral s elszavalta G. F. „Hazám hölgyeihez” írt hazafias szép költeményét, ügyesen kifejezésre juttatva annak minden szépségét, megérdemelte az elismerésnek zajos nyilvánulását.

Megjegyezzük, hogy kedves jelenség volt a magyar ruhába öltözött kis lányok csoportja, kik a két kisasszony mellett álltak, midőn azok szavaltak.

Záradécul a dalárda énekelte a Hymnus-t négyhangra, gyönyörűen, amiért hatalmasan megéljenek különösen Bruckner Frigyes karnagyot.

A társas vacsora.

A Wagner szálloda nagytermében izlésesen terített három sor asztalnál hölgyek és urak 214-en foglaltak helyet.

Wagner konyhája általános megelégedésre derekasan kitett magáért s a felszolgálat is kifogástalan volt.

Az ünnepi pohárköszöntőt Zádory Károly lapszerkesztő tartotta. Beszédének az ünnep jelentőségére vonatkozó új motívumai többszöri helyeslést provokáltak s a haza éltetésével záradó talpraesett szép beszéd végeztével felzúgott az éljenzés és tapsvihar.

Majd később, Kósa Mihály *ev. ref. lelkész* emelkedett fel s hazafias szép, lendületes és hatásos beszédben éltette az itteni iparosokat, az itteni ipartestületet. Mire zúgó éljenzés hangzott fel s Péter Károly zenekara rázendítette a Hymnus-t melyet a nők és férfiak együtt énekeltek és éltették s a hazát.

Azután kihordták az asztalokat s kezdődött a tánc, mely hajnalig tartott. Hogy sokan vettek részt benne, azt jelezni is fölösleges.

A kaszinóban.

Mint minden évben, az idén is társasvacsorára gyűltek egybe a tagok a kaszinban.

tos! az ő kedvenc daljai épen azok, a melyek kevés elzött elhangzottak a bájos Elza, az Miczi, Irma és a Margit ablakai alatt A szoba is kezd népeledni. Csodás tündér alakot, plasztikus mozdulatokkal lejtének mindközélebb. . . . közelebb. . . ruhájok könnyű mint a lehelet, csupa fátoly, csupa hab. Mintegy aranyfolyam úgy tündöklök, igen, az nem más, mint az Elza aranyhajja, hát az a két ragyogó csillag? az a Miczi sötét szeme.

Igen már egészen tisztán kiveheti, ott mosolyog a virgenez is.

Es még hátul sok-sok bájos lény, szöke, barna, de mind szép. Mind reája mosolyog, mind feléje közelg, kinyújtott karjaikat felé tárják és lenge öltönyüket, hajukat csupa virág borítja, kábitó illatú virágok, olyanok, a milyeneket ő szokott a virágcsarnokban kiválasztani. . . . „Jertek, jertek, ne távozzatok, hadd gyönyörködjem még tőbennetek!”

Csak ki kellene nyujtania karját, elérné őket, keblére ölelhetné mind-mind! valamenyt.

De ő csak néz mozdulatlanul, még lélegzetét is vissza fojtja és úgy gyönyörködik.

De jaj! a kép változik, a bájos tündérek mindinkább láthatatlanokká lesznek és a háttérből rohanya előtér egy sötét alak.

Hosszú kaftánja csak úgy repül, fején prémes sapka, mely alól füleire log le a csavarodott lokni, és az a hatalmas görbe orr! oh, ez nem más, ez az Iezig. Tagadhatatlanul, ez a hitelező Iezig, ime hiszen kezében lobogtat egy fehér lapot s azon lülingöl betükkel ékeskedik e végzetes szó: „Adóslevél.”

Megremeg a Gabi keze, a teába ejti az égő zu-

kordarabot, elhagyja az álom szempilláit és bár a látomány megszűnt, valami mégis ott motoszkál a Gabi fejében; az adóslevél.

Az ám, holnap lenne a fizetés napja. Ez az utolsó határidő. Jön majd Iezig és pénz nincs, neki való nincs. No most Gabi, légy okos! Egy hajtással kiúszna a teát, egészen meggyógyult tőle, és neki azért mégis meg kell halnia Be csöngeti Rózsá néni. — Ide hallgasson Rózsá néni, én holnap délelőtt egy kiesít meghalok.

Jézus Krisztuskám ifjú ur! bizonyosan láza van! Jajj, jajj az én öreg fejemnek, jajj ne is beszéljen ilyeneket!

Ne jajgasson még most Rózsá néni, majd később abban is lesz módja, de most ide hallgasson, legyen okos, értsen meg. Meg se ijedjen, magának megsúgom, hogy csak tréfából halok meg, hanem ezt más ne tudja meg! Maga reggel utána járjon, hogy mindent elkészítsen úgy, a hogy egy halottas háznál szokott lenni, 10 órára készen legyen a ravatal, én majd oda fekszem. Maga pedig még a szomszédokat is össze hívhatja és sirjanak, ríjanak ravatalom körül, mentül jobban jajgatnak, annál jobb.

Megértett? . . .

Jajj-jajj, dehogy is értettem, nem tud az az én esekélyi eszembe beférni. De hát majd csak megpróbálok.

Más nap tíz óra után van. Eltűnt a szobából minden dísz. Gyász itt is, ott is közepén ravatal, körülte virág és gyertyák. A halott fejénél foszlét. A gyertya sárga fénve a még sárgább halott arcán tűrik meg. Minden azt mondja itt; „Memento mori.”

A mélységes esendét csak a Rózsá néni halk zokogása töri meg.

— De most nyílik az ajtó, belép egy sötét alak és — „areza szobor lett, lába gyökér” — Szemét dörszöli, fejéhez kap mert „iszonyú az mi oda nyíllalik”. Tehát igaz, itt fekszik előtte Both Gábor holtan és a halottak nem fizetnek Rózsá néni keserves jajveszékelése, a szomszédasszonyok megindító zokogása s halk imája, a halotti gyász külső jele, a besötétített szoba homályában rezgő sárga viaszgyertyák halvány logogása meghatották a vén uzsorást. Belátta, hogy egy korán kiszenvedett halandóval nincs mit számolnia. Megsajnálta az ifjút, még jobban fájalta anyagi veszteségét. Néz-néz egy pár pillanatig, majd egy mélységeset sóhaj. Aztán gyors elhatározással szétgombolja felső kabátját és előhú zsebéből egy adóslevelet. Szét nyitja, belenéző hosszan, utóljára, most ismét összerakja és elkezd apró piczi darabkára föl tépetgetni. Tele van már vele a marka. Most oda lép a halotthoz és lassan végig-végig hinti rajta a papir darabkákat. „Nesze Both Gábor, vidd el ezt is,” morgogja Iezig.

De Jehova ne hagyj el! mi ez?

— A halott merev keze mozdul, szeme nyílik, feje emelkedik. Kezét felé nyújtja és szól: Köszönöm Iezig.

Iezignek pedig éppen elég két hatalmas lépés, hogy kint legyen a szabad ég alatt.

Váj mir! váj mir!

Nem elég, hogy a pénzem elvitte, még engemet is elakart vinni!!

Az ünnepi pohárköszöntőt Nagy Miklós állami népiszkolai igazgató mondotta. Történelmi vonatkozásai hűek s jellemzőek voltak s a vonzó és tanulságos ismertetés lebilincselte a figyelmet.

Lapunk nyomdaja.

A sajtószabadság ünnepét mi is megültük. A munka egész nap szünetelt s a gépek koszorékkal s zöldágakkal diszítve hirdették, hogy a sajtó ünnepel.

UJDONSÁGOK.

— **Halálozás.** Schwemm József petrosényi volt asztalos, az itteni ipartestületnek örvendett alelnöke, f. hó 12.-én Budapesten meghalt, hol másnap eltemetett. Régóta gyötörte kínos betegség, melytől a halál szabototta meg. A gyász isteni tisztelet f. hó 17.-én volt a helybeli ág. ev. templomban s gyászszászója alatt részt vett azor. a helybeli ipartestület is. Beke a legszébb korában elhalt tevékeny férfi hamvaira!

— **Névmagyarosítás.** Wagner Gyula, a „Bukarest” és „Baresay” szállodák bérloje, belügyminiszteri engedéllyel: „Vasvári”-ra változtatta a nevét.

— **Közlekedési akadályok.** A kalendárium szerint már itt a tavasz, de nálunk mintha télközépén volnánk, vastag hóréteg borítja a tájt. F. hó 13.-ától 17.-ig folyton havazott s a hófúvások miatt Merisór és Banieza között megakadt a vonatközlekedés s ez okozta, hogy a személy- és posta vonatok pár napig több-kevesebb késéssel érkeztek Petrosénybe.

— **A petrosényi gör. kel. uj templom** tornyára még a mult őszzsel feltették a keresztet. Az egyszerű, de izléses stíben épült imaház külsőleg és belül is szépen kimeselve, teljesen készen áll, csak a belső felszerelés és a harangok hiányzanak. Ezekre — egyéb alap nem lévén —, adakozás folytán igen szép összeg gyűlt be. A templom belső felszerelésére adakoztak: Roma Vasziné 6 kor., Rüppel Mari, Eugenia Boesát, Gundel Károlyné, Maderspach Viktorné, Lotter N., Dima Luisa, Louz Csucs, Györke Ferenczné és Roth Mizzi 4—4 kor. Kozák Györgyné, Opra Jánosné, Behovics Károlin, 3—3 kor. Buda Károly, Dr. Rosenbergné, Tribusz Antal, Dr. Bottenstein Samu, Kósa Mihályné, Moldován Györgyné, Wagner Gyuláné, Herman Adolfné, Sajtosné, Hejas Józsefné, Sternberg-Bertalané, Ulmann L., Dr. Weisz Józsefné, Huber Angelia, Muntean Zsiga, Berger N., Éder Ottóné, Mina, Sucs S., Branya Dumitru, Pre la Juonné, Branya Juon, Karpélesz Lajosné, Kolorin Margit, Horváthné, Pech Francziska, Firha Szokol, Luiggi Fabro, Fira Popovics, Péter M., Seidenfeld Mórné, Muzieska Berta és Jung Samuné 2—2 kor. Ania Csieska, Fridel Susana, Salamon Lenke, Riffler, Kerekes M., Kolm Lázárné, Weisz Ignáczné, Simon Balázs, Klein H., Warhanik Nándor, Seidenfeld Lipótné, Klein J., Krausz J., Grosz Hermanné és Gyoáz György 1—1 kor. Ruder és Fridman 80—80 fillér, Samuel Adlfné, Lövi Hermann és Lobstein 60—60 fillér, N. N. 50 fillér, N. N., Braun, Guld Józsefné, Jung Simonné, Ehrenreich és B. Waitzerné 40—40 fillér. Pogány K. 28. fillér.

A harangok beszerzésére adakoztak: Szokol Dénes 400 kor. Szokol Miklós 120 kor. Stanka Avram 100 kor. Dumitru Sucaes 70 kor. Peccol Antal, Nicolaie Susan 40—40 kor. Dumitru Sparja 30 kor. Sirossy József 22 kor. Balázs János 20 kor. Furka József 12 kor. Marek Mór, Pap Sándor, Jonuez Moise, Magda Petru, Janza Pius és Josif Glodian 10—10 kor. Ridvall J. 8 kor. Jakob Strazolini 6 kor. Grausam Károly, Dobrolánczki Károly, Jakabfi Rezső, Sihosan Timotej, Mihiszki Gyerazim és Stojka Jánosné 4—4 kor. Brendusa Jósif 3 kor. Ridvall Agada, Özv. Grausam Ferenczné, Trif B., Gajdos Károly, Horváth János, Steiner Vilmos, Gaja J. Beringya Jon, Csuffliha Solomon, Korpádja János, Maria Mohora, Dobaj Todor, Radu Gyira, Safta Muntean, Barsay Árpádné és Aurel Radu 2—2 kor. Galicz Anton. Sajtos János, Özv. Krausz Péterné, Stern Adolf, Teres Ferencz, Magyar Terézia, Luca Panfil, Oprisa János és Stan Jon 1—1 kor. — Ezen, nyilvánosan nyugtázott kegyes adományokért a hívek nevében is hálás köszönetét nyilváníta:

a gör. kel. hitközség elöljárósága.

— **Szélhámos-e vagy gonosztevő?** A napokban Petrosény utezám egy aranynyaklánczal ékesített, úri ruhába öltözött egyén vonta magára a csendőrség figyelmét. Ugy szórta a pénzt, mint a petrosényi automata a cukrot, gyufát stóbb effélet. Az az hogy nem éppen úgy, mert a petrosényi vasuti önműködő gép nem működik active, csak passive a mennyiben a pénzt beveszi, de ki nem ad semmit. Ez az ur pedig széles jó kedvében a pénzt szórta nem kis örömeire a vele érintkező vendéglőknek. De úgy látszik, az illető erő-

vel úri ember akart lenni, mivel 400 korona apró pénzt mindenestre bankókkal akarta beváltani azért-e, hogy a ropogós ötösöket a cigányok homlokára ragaszthassa, vagy más czélból, nem tudni, annyi azonban bizonyos, hogy a számár fülek mégis csak kikandikáltak az oroszlanbőr alul és pedig oly kaczerul (ugylát-szik rövid itt tartzkodása alkalmával sokat elsajátított), hogy a mi minden esetre derék, esendőrségünknek is feltűnt a hirtelen urrá lett egyén viselkedése s jónak látta a helyi első közigazgatási hatóságot értesíteni az esetről, mely a legnagyobb erőfeszítése daczára sem tudott a kalandos férfiú nevére és közelebbi viszonyaira rájönni; a hivatalos sürgönyváltásnak csak az lévén egyetlen eredménye, hogy az illető illetőségi helyét sikerült kipuhatolnia, s őt Szatmárra toloncsoztathatta. Ezt az esetet pedig nem annyira érdekességéért, mint inkább ama körülmény miatt jegyezzük ide, hogy ezt az egyént sikerült a rendészeti hatóságnak felfedeznie, mert viselkedése gyanus volt és sem a nála volt pénznek beszerzését, sem foglalkozását igazolni nem tudta. De hány bujtogató fordulhat meg, kik több ügyességgej működve, nem kis ártalmára a magyar munkás kéznek háborítlanul esalják idegenbe honfitársainkat igérve eget-földet s nem adva — semmit.

— **Szerencsétlenség.** Petrillai bánya-műyenél f. hó 15.-én, Kelemen József szénrakásnál alkalmazott munkás, saját gondatlanságából egy szénkocsi által agyonnyomatott, — rövid ideig, alig pár óráig volt életben. Esméletlen állapotban — Petrilláról azonnal a petrosényi bányakórházba szállítatott, hol súlyos szenvedések közt elhalálozott, A rendőri nyomozás folyamatba tétetett, de az esetről senki jelen nem lévén, valamint ő eszméletéhez vissza nem tért — tekintetbe véve a körülményeket, csak is a saját gondatlansága aldozata lehetett.

— **Az iszákosság aldozata.** Mihajásu Petru Lepedus parosényi földműves, lakos f. hó 12.-én egész nap édes pálinkát ivott s este későn dőlőngélt haza felé. Utjába esett a Zsil s abba belebotorkált s holt testét másnap reggel találták meg a vízparton. Az orvos rendőri vizsgálatot Janza szolgabíró s dr. Bottenstein járásorvos a helyszínen fogatosították és a temetési engedély kiadatott, semmi gyanu sem lévén.

— **Nincs többé tüdővész?** Megváltásszerű hír jön Párisból, mely szerint a tuberkolózis gyógyításának problémája végképp meg van oldva; még pedig egy marhabusból kisajtolt nedv vagy szérum alkalmazásával. A fölfedezés Richet Charles és Haricourt orvosoknak, a szérumos gyógyítómód megalapítóinak köszönhető. E hír hallatára bizonyosan új reménység költözik sokaknak szívébe. Hiszen nem kisebb dologról van szó, mint az emberiség egy tizedrészenek a megmentéséről. Adná Isten hogy a hír valónak bizonyuljon s ne kövesse a esalódás, mint követte azt, a mely Kochnak hasonló felfedezéséről bejárta annak idején az egész világot.

A közönség köréből

Köszönetnyilvánítás.

Schwemhammer István községi bíró ur a gör. kath. templom oltár-asztalára díszes és értékes esengetyűt ajándékozott, a miért az egyházközség nevében hálás köszönetünket fejezzük ki.

Lupény 1900. márcz. 14.

Sándor György.
hitközs. jegyző.

Todorán János,
egyh. elnök.

CSARNOK.

Abban az órában.

Egy párisi lapban érdekesen szcenirozott hirt olvasunk egy szerelmes pár történetéről. Alkalmas arra, hogy a spirítiszták malmára hajtsa a vizet, pedig minden tulságos szellemi előkelőség nélkül megérthető az eset.

— Nevillyben, Páris egyik külvárosában élt csinos falusi házacskájában D. asszony Frigyes fiával és hugával, Mártával. A két ifju teremtés között hevesebb érzelem fejlődött, a megszokásé, a rokonságé, meg a barátságé; D. asszony szívesen adta belegezését tervezett frigyükhöz, mihelyt Frigyes elvégzi építészeti tanulmányait. Február közepére volt kitűzve a menyegző, hat héttel ezelőtt azonban tüdőgyuladásba eset a 23 éves ifju és meghalt.

Márta völegénye betegsége alatt nem mozdult el annak ágya mellől s a gyászba borult anya a temetés után erővel vitte el a gyásházából Párisba egy rokonához. A leányka a vigasztaló környezet előtt mindig csak azt ismételte:

„Völegényem halála előtt megígérte, hogy nem hagy ideleonn egyedül a földön. Nehány perczel azelőtt, hogy kilehelte lelkét, így szólott hozzám: Ne sirj, szerelmesem! Azért mi egymásé leszünk. Egy hónap múlva érted jövök. Ugyanabban az órában várj reám szobádban, a melyben utolsót lehelek. Magammal vislek s örökké egymáséi leszünk.”

D. asszony előtt eltöltökták ezt a különös beszédet és Márta néhány nap előtt látszólag megnyugodva tért vissza nénjéhez Kenillibe. Ma épen egy hónapja volt annak, hogy Frigyes-este 11 órakor meghalt. Márta feltűnően bánatos volt az nap, reggeli után szobájába tért át és egész nap ott maradt.

Tizenegy óra tájban, mielőtt D. asszony lefeküdt volna, benézett hűgához, hogy utána nézzen, hogy mint éri magát. Alig nyitja ki az ajtot, megretenve áll meg Márta ott ült a szoba közepén egy karoszekben, nem gyászruhájában, hanem abban mely eljegyzésekor volt rajta, Frigyes jegygyűrűje az ujján és mereven néz az inga órára, a mely tizenegy előtt öt perczet mutat. D. asszonyt nem is vette észre. Ez közelebb lépett hűgához mikor egy váratlan szélroham feltépi az ablakot és eloltja a lámpát, mely az asztalon állott.

Márta még mindig mozdulatlan maradt. D. asszony szeliden vállára teszi kezét. Márta akkor borzasztó rémkialtással előro bukik, arezal a földre és nem mozdul többé.

Az orvos már csak a halált tudta konstatalni.

IRODALOM.

A szép reményekben jogosított s korán elhalt ifj. Téglás Gábor fiatal költőnek hátrahagyott verseit „Fehér székfü” ezim alatt a kolozsvári hírlapirek összegyűjtve kiadják. A körülbelül 160 költeményből álló díszes kötet előfizetési ára 3 korona, mely Kolozsvárra, Ajtay Albert lapszerkesztőhöz küldendő be. A megrendelések f. é. ápril hó közepéig kéretnek, hogy a nyomtatandó példányokra nézve tájékozás szereztessék. Ifj. Téglás Gábor kiadandó költeményeiből ismét közlünk egy megható szép verset.

Gotának.

Nem az halott, ki édesen pihen
Lent a hideg sirban, esendben, elfeledve.
Az halt meg igazán: kinek holt a szíve
S ott bujdoskol egymagában élve!

A kárhoztban benne vagyok érzem:
Szelid kezéd csak tépi a sebet;
Oh hagyd meg balga álmaimat nekem.
Mig lassan lassan én is elveszek!

Ifj. Téglás Gábor.

Szerkesztői üzenet.

Nádas Gyula urnak, Arad. Kivánságát teljesítjük s beküldött versét imé kiadjuk:

A végső állomás.

Mint villám, oly gyorsan
Robog a vonat,
Egymás után hadja,
Az állomásokat.

A megálló helyek,
Állomásinál,
Hol meg kel alnia
Mindenütt megáll.

A temetőhöz ér,
És tovább halad,
A végső állomás
Mégis ott marad.

Nem zárkozhatunk el annak kijelentése elől, hogy a gondolatban van eredetiség, de a helyes írás és verselés szabályainak nem felel meg mindenben. A konkluzióhoz is szó fér, mert alig hiszszük, hogy a végső állomás: a temető, azért marad ott, mert a vonat oda ér és tovább halad. Azt sem tudjuk, hogy mióta van a „megálló helyek”-nek állomása.

Azt véljük, hogy sikerültebb is kerül onnan.

VASUTI MENETREND.

Petrosényből indul Piski felé:

éjjel 12⁰¹, reggel 6¹⁰, d. e. 10³⁶, d. u. 5¹⁰, s
Piskire érkezik: reggel 4²⁵, d. e. 10³⁰, d. u.
3⁰⁰, este 8³⁵.

Piskiről indul Arad Budapest felé:

d. u. 4¹², este 10³⁵, (Dévái) reggel 6⁰⁵, d. u.
10⁰⁰*, s Budapestre érkezik: reggel 6¹⁰, d. u.
1⁵⁰*) este 7²⁰, este 9⁴⁰.*

Piskiről indul Vajda-Hunyad felé:

reggel 6¹⁵, d. e. 11³⁵, d. u. 4²⁵, este 10²⁸

Vajda-Hunyadról Piski felé:

reggel 4⁴⁸, d. e. 9³⁸, d. u. 2¹⁵, este 8⁴⁵.

Piskiről indul Tövis felé:

d. u. 3¹³, (Gyula-Fehérvár) este 9²⁴, reggel 5⁴⁶,
d. e. 11¹¹.

Tövisről indul Kolozsvár felé:

reg. 8³³, d. u. 1⁵⁵, este 8⁰⁶*, éjjel 12⁴¹, reggel 3³⁸.

Petrosényből indul Lupény felé:

reggel 5¹⁴, d. e. 10²⁶, d. u. 4¹².

Lupényből indul Petrosény felé:

este 7¹⁵, reggel 7⁵⁰, d. u. 3²¹ s Petro-
sénybe érkezik este 8⁴⁰, d. e. 9¹⁵, d. u. 4⁵⁴.

Piskiről indul Petrosény felé:

reggel 6¹⁰, d. e. 11²⁵, d. u. 4⁰⁷, éjjel 11⁰⁰
Petrosénybe érkezik d. e. 10⁰⁰, d. u. 3⁵⁸,
este 9⁰⁵, reggel 4⁴⁰.

A * -gal jelöltek gyorsvonatok.

HIRDETÉSEK.

Kiadó üzlet és lakhelyiségek.

Főutcán levő 2 üzlethelyiség,
három szoba egy konyhából álló
lakás, bérbeadandó.

Értekezhetni a tulajdonossal Krausz
A. czéggel.

Petrosény 1900. márczius hó.

Tisztelettel:

KRAUSZ J.

43 szám.
1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennél közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróság 1900. V. 108 számú végzése által petrosényi Junger Samu javára petrosényi Reicher Jozefin ellen 1500 kor. tőke, ennek 1899. évi decz. hó 29.-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 125 kor. 80 fill. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 3896 kor. 77 fillérre becsült bolti árucikkek és házi-butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 107—1900 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Petrosényben alperesnö üzlethelyiségében leendő eszközésére 1900. évi márczius hó 24-ik napjának délelőtt 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pujon, 1900. évi február hó 25-ik napján.

Mirtse Diénes
kir. bir. végrehajtó.

URI DIVAT.

A legelegánsabb és legkitünőbb minőségű **uri ruhakelmék** a jelen és a legközelebbi évadra megérkezvén, kirakatomban és üzletemben megtekinthetők.

Miért is bátorodom Petrosény és vidéke intelligens uri közönségét a legujabb divatu szövetek dús választékával felszerelt kelmekészletem megsemmelésére és az esetleges

ruhaszükséglet szíves megrendelésére

tisztelettel felkérni.

A legfokozottabb igényeket is kielégítő gyors, pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról a legelőnyösebb feltételek mellett kezkeskedve vagyok,

Egy jól nevelt FIU 13—14 éves tanonczul azonnal felvétetik.

5—6

kiváló tisztelettel:

MANNHEIM F.

Petrosény, főutca.

Egyidejűleg tisztelettel jelzem, hogy jövő ápril hó elsőtől lakásomat a Matyásutca 1. sz. alatti Gross Hermann-féle házba helyezem át.